

Plan mot diskriminering och kränkande behandling på Orust Gymnasieskola

Läsåret 2023/2024

Innehållsförteckning

Inledning	3
Vision	3
Vad säger lagen?	3
Årscykel för arbete med planen	5
Definition av begrepp	6
Diskriminering	
Trakasserier	
Kränkande behandling	
Mobbning	
Diskrimineringsgrunderna	7
Kön	
Könsöverskridande identitet eller uttryck	
Etnisk tillhörighet	
Religion eller annan trosuppfattning	
Funktionsnedsättning	
Sexuell läggning	
Ålder	
Rutiner och ansvarsfördelning vid kränkande behandling, trakasserier och diskriminering på Orusts Gymnasieskola	9
Analys av trivselenkäten och intervjuer	10
Mål och handlingsplaner för ht23/vt24	11
Ansvarsområden	12
Uppföljning/utvärdering för ht22/vt23	13

Inledning

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering av elever.

En plan enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen och en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna.

Vision

På Orust gymnasieskola tar all personal och alla elever tydligt avstånd från alla tendenser till all form av diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling.

- Vi visar respekt för den enskilde individen och reagerar omedelbart om någon utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.
- Vi utgår i det dagliga arbetet från ett demokratiskt förhållningssätt och vi arbetar aktivt för att stärka de demokratiska värdena.
- Vi arbetar för att skapa relationer mellan alla som arbetar på skolan, elever liksom personal, vuxen och ungdom och dess vårdnadshavare.
- Vi arbetar aktivt för skapa en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

På Orust gymnasieskola arbetar vi aktivt för att främja lika behandling och vi ser mycket allvarligt på diskriminering, trakasserier och alla former av kränkande behandling. Detta innebär att vi arbetar förebyggande och att vi har en väl utarbetad strategi för att hantera situationer som uppstår. Vi följer de styrdokument som bevakar alla elevers rätt till lika behandling och denna plan mot diskriminering och kränkande behandling är en del av dokumentationen. Vi värderar ett gott samarbete med vårdnadshavare eller andra berörda och vill ha en rak kommunikation då frågor eller missnöje uppstår.

Vad säger lagen?

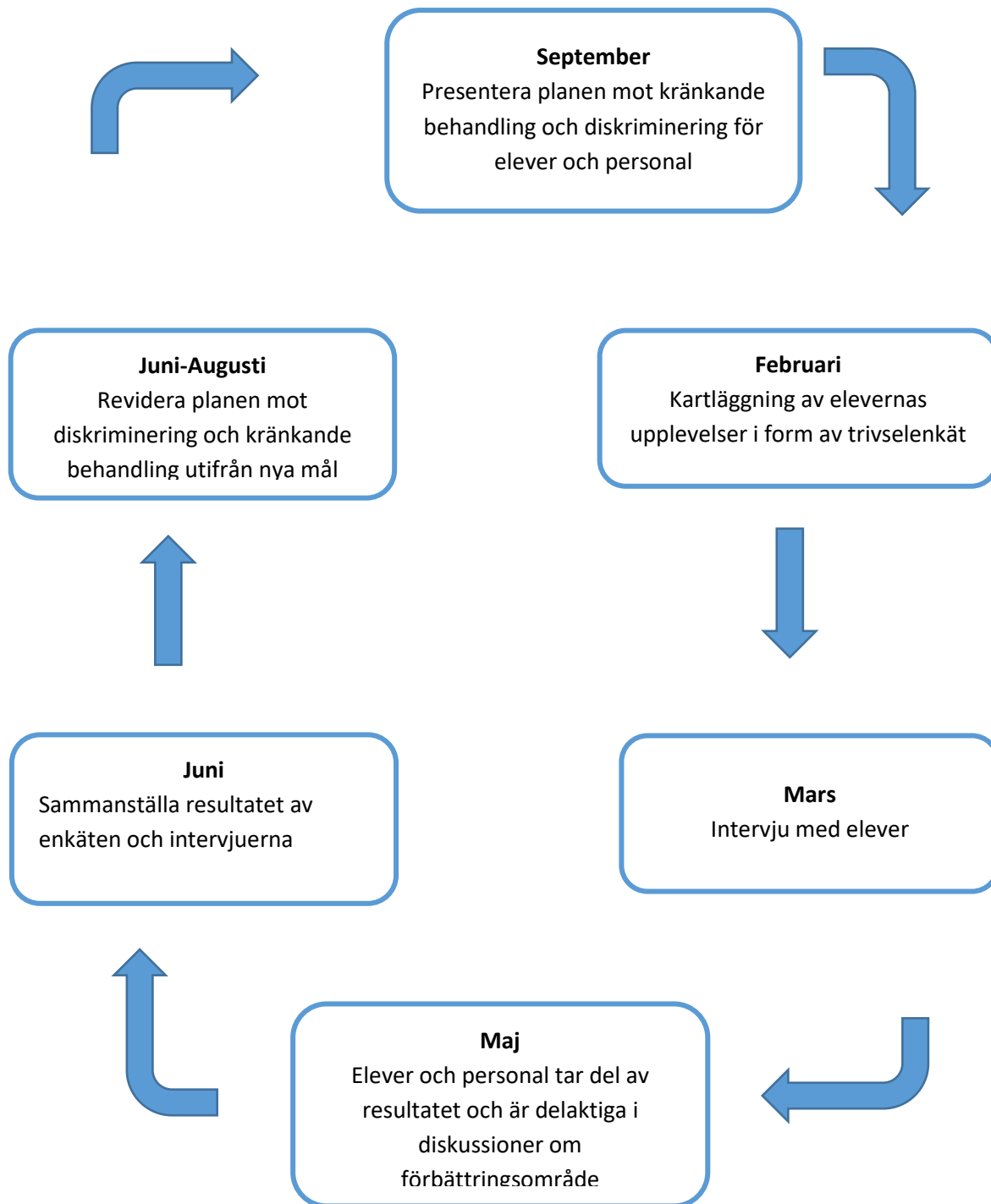
Skollagen och diskrimineringslagen har ett gemensamt syfte att skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De innehåller bestämmelser om huruvida huvudmannen ska vidta aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling och trakasserier. Dessutom anger de att huvudmannen har skyldighet att utreda och vidta åtgärder vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier.

Från och med 1 januari 2017 gäller nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. Detta för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrunder. Nytt är också en skyldighet att genomföra arbetet med aktiva åtgärder enligt ett övergripande ramverk. Det har också införts en skyldighet att ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Barn- och elevombudet (BEO) och skolinspektionen har tillsyn över 6 kap i skollagen.

BEO är en del av Skolinspektionen och ska ta tillvara barn och elevers rättigheter. Det innebär att BEO utreder anmälningar om kränkande behandling. BEO kan kräva skadestånd för ett barns eller elevs räkning och företräda barnet i domstol. De informerar också om skollagen och ger råd och stöd om hur bestämmelserna ska tillämpas.

Årscykel för arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling

Definition av begrepp

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till lika behandling. Alla som vistas i skolan ska ha samma rättigheter och kunna vistas i skolan utan att utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskriminering

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande, förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det som diskriminering.

Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Sexuella trakasserier skiljer sig från vanlig flirt genom att **de är ovälkomna**. Det är du som är utsatt som avgör vad som är kränkande. Samma beteende kan alltså uppfattas som trakasserande av en elev medan en annan inte alls behöver bli illa berörd.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan t.ex. uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysisk våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling. När någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Diskrimineringsgrunderna

I lagen finns det sju diskrimineringsgrunder. Dessa är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Här beskriver vi hur de olika diskrimineringsgrunderna definieras i diskrimineringslagen och dess förarbeten ([regeringens proposition 2007/08:95](#)).

Kön

Begreppet kön innebär att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller könsuttryck

Med könsidentitet och könsuttryck avses i lagen att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat sätt) ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födelsen. Begreppen omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.

Diskrimineringsgrunden avser vad som ofta brukar kallas transpersoner. Det är ett paraplybegrepp för människor vars könsidentitet eller könsuttryck tidvis eller alltid skiljer sig från normen för det kön som registrerats för dem när de föddes.

Personer med intersexvariation omfattas också av skyddet mot diskriminering som avser könsidentitet eller könsuttryck. Personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av skyddet mot diskriminering som avser diskrimineringsgrunden kön.

DO använder ofta begreppen könsidentitet eller könsuttryck. Det beror på att DO anser att lagens begrepp ("könsöverskridande") riskerar att befästa en bild av att personer som omfattas av skyddet mot diskriminering är avvikare i ett samhälle där det finns starka normer och föreställningar om kön.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet, som till exempel finländare, polacker eller svenskar. Etniskt ursprung innebär att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster. Som exempel kan nämnas att en person tillhör någon av de nationella minoriteterna såsom samer och romer. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering.

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

Funktionsvariation

Med funktionsvariation menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom, som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsvariation i diskrimineringslagens mening. Funktionsvariation innebär en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. En funktionsvariation kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

Källa: Diskrimineringsombudsmannen /<http://www.do.se/om-diskriminering/skyddade-diskrimineringsgrunder/>

Rutiner och ansvarsfördelning vid:

kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på Orust gymnasieskola.

1. En elev som upplever sig kränkt, är utsatt för någon form av trakasserier eller som känner till att någon annan elev är utsatt, ska vända sig till den som eleven känner sig mest trygg med, sin mentor, kurator, rektor eller till någon annan av skolans personal.

2. Den personal som själv ser eller får information om att någon elev som far illa, är skyldig att snarast (inom 24 timmar) rapportera uppgifterna till berörd mentor och rektor. Rapporteringen till rektor sker via en anmälan som bl.a finns i biblioteket i Prorenata.

3. Mentor sammankallar berörda och en utredning inleds där mentor är ansvarig. Mentor utreder, dokumenterar och följer upp ärendet. Beslut fattas om åtgärder. Mentor kontaktar vårdnadshavare/god man/ kontaktman till de som är berörda. Ärendet dokumenteras i Prorenata.

4. Om kränkningarna inte upphör tar mentor hjälp av elevhälsan. En ny anmälan om kränkande behandling görs av rektor och en handlingsplan upprättas. Rektor/EHT upprättar handlingsplanen i samarbete med mentor och ev arbetslag. Elevhälsan fortsätter tillsammans med mentor att utreda, dokumentera och följa upp ärendet. Mentor och elevhälsan fattar beslut om vilka insatser som behövs. Insatser kan t ex vara enskilda samtal med berörda, gruppsamtal, mer vuxennärvaro m.m.

5. Mentor/elevhälsan följer upp den utsatta elevens situation genom att regelbundet kolla av med eleven att kränkningarna upphört.

6. Ärendet avslutas när eleven anser att kränkningarna upphört.

Om personal kränker elev utreds ärendet av rektor. Om elev kränker personal blir det en arbetsmiljöfråga.

Sammanfattning och resultat av trivselenkäten

Gymnasiet har fyllt i trivselenkäten under vårterminen 2023. Enkäten ställer frågor kring trivsel, trygghet och kamrat/vuxenrelationer på skolan. Det ställs också frågor kring kränkningar, diskriminering, sexuella trakasserier och mobbning. Svarefrekvensen blev i år 13 elever av 15 vilket gör att svaren blir representativa för helheten. Vi har genom intervjuer med 4 utvalda elever fått en djupare förståelse över upplevelsen av skolan.

Svaren från enkäten vad gäller trygghet var i år (precis som föregående år) 100 % positivt. Ingen elev har heller svarat att det finns otrygga platser. När vi intervjuar eleverna så säger de att tryggheten bland annat beror på att det även finns vuxna elever på skolan och att man känner alla elever och all personal eftersom skolan är liten. De säger också att det finns bra strukturer, regler och att det inte förekommer någon mobbning. Vad gäller trygga plaster så säger eleverna att det är tryggt överallt men att det är extra tryggt utanför klassrummen och på rektorsexpeditionen.

Alla utom en elev har svarat att de trivs på skolan (samma resultat som föregående år), alla har svarat att de trivs i sin klass och alla utom en har svarat att de har någon att umgås med. Under intervjun säger några elever att den höga trivselen beror på att det är roligt här och att det inte är som en vanlig traditionell skola, att de har bra schema och mycket raster. Man jobbar mycket i grupper och hjälper varandra, lärarna är hjälpsamma och det är lätt att få hjälp. Lärarna ger mycket eget ansvar och det är inte så strängt vilket minskar stressen. De tycker även att trivsel beror på att det är en stor blandning av folk med både vuxna och unga elever. De tycker att det är en bra energi i klassen med god sammanhållning. Eleverna säger att skolan jobbar mycket med att få en god gemenskap och sammanhållning i klassen. De nämner alla utflykter och aktiviteter som görs på livskunskapen. De tycker att aktiverarna leder till att man "tvingas" prata med varandra som man kanske inte hade gjort annars. De säger även att de teoretiska lektionerna på livskunskapen gör att de lär känna varandra bättre, så som tex värderingsövningar och andra gruppaktivitet som görs på ett roligt och intressant sätt.

Eleverna som vi intervjuar upplever att ingen är ensam, att alla får vara med om man vill och det är ingen som sitter ensam i matsalen.

Ingen elev har svarat att de blir utsatta för kränkningar av elev eller personal och ingen elev har svarat att de blir utsatta för mobbning, trakasserier, diskriminering eller sexuella trakasserier (samma resultat som föregående år). I intervjuer med eleverna så ger de en samlad bild av att det inte förekommer något av detta. Det förekommer att man skojar och ibland säger lite dumma saker men man tror inte att någon tar illa vid sig.

Alla har svarat att de blir bra bemötta av lärarna och alla har svarat att de har någon vuxen att vända sig till om man skulle känna sig utsatt på något sätt (detta är en förbättring från föregående år). De elever vi intervjuar säger att man litar på personalen på skolan och att de blir bra behandlade och att det därför är lätt att vända sig till de vuxna.

På frågan om lärarna och elevhälsan har gått igenom och diskuterat planen mot diskriminering och kränkande behandling svarade 23% (3 st) nej på denna fråga. Detta är en stor förbättring från förra året då 75% svarade nej på denna fråga. Detta var också ett prioriterat mål, att fler ska känna till att det finns en plan mot kränkande behandling och diskriminering och något vi skulle jobba med på livskunskapen. När vi intervjuar eleverna så säger de att vi jobbat mycket med dessa frågor på livskunskapen. De vi intervjuar tycker att det är ett viktigt ämne som det inte kan bli för mycket av. De upplever att skolan har tydliga regler vad gäller kränkningar och mobbning och att de följs. Att inte alla känner till att vi har jobbat med just planen kan beror på att vi gjorde det mycket på höstterminen och alla hade inte börjat då och att någon kan ha glömt.

På frågan vad som skulle kunna förbättras så svarar eleverna att det hade varit bra om det fanns mer roliga saker att göra på rasterna som tex ett biljardbord. De skulle också tycka det var bra med rastaktiviteter då och då, att alla gör samma aktivitet som planerats av personal. De tror att det skulle vara bra om alla la sina mobiler i skåpet ibland så att man umgås mer. De skulle också vilja ha mer platser att sitta på. De tycker att cafét är en bra samlingsplats och bra att man kan köpa frukost. Dock säger de att det är dumt att man bara kan betala med Swish då alla inte har det.

Resultaten av årets trivselenkät var oerhört bra, nästan alla elever känner sig trygga och trivs och ingen blir utsatt. Skolan har under flera år jobbat i förebyggande syfte med trivsel och trygghet och vi kan se att detta har gett goda resultat och något vi ska fortsätta med så vi bibehåller detta. Förra årets mål var att jobba på sammanhållningen och att alla ska känna sig trygga med varandra. I intervjun upprepas just detta att den största anledningen till att så många känner sig trygga och trivs är just det att alla känner varandra så bra och är trygga med varandra, så det blir en fortsatt prioriterat mål att bibehålla detta.

Utifrån enkäten vill vi fortsätta bibehålla ett gott resultat och göra mer av det som vi märker ger trygghet och trivsel för eleverna. Då vi har en ny grupp med nya elever i år kan vi se att det finns andra behov och där vi behöver ha andra målsättningar och handlingsplaner. Detta presenteras nedan.

Mål och handlingsplaner för ht23/vt34

Mål

Att ha fortsatt bra resultat vad gäller trygghet och trivseln på skolan.

Handlingsplan

För att eleverna ska få en trygg lärmiljö kommer vi fortsätta utveckla det fysiska hemklassrum genom att skapa en trivsamt miljö med anpassade hjälpmedel där vi möjliggör både inkludering men också avskildhet för eleverna. Vi kommer fortsätta med föregående års schemaupplägg där vi inte har några håltimmar. Vi har kunnat se att mindre håltimmar inneburit mindre häng i korridoren och att eleverna stannat kvar på skolan i högre omfattning. Vi kommer att fortsätta ha slumpmässiga drogtestar då vi har sett att detta främjar en drogfri skola och ökar tryggheten. Vi kommer satsa på att utveckla livskunskapen och fortsätta ha det på schemat 1 gång i veckan där vi kommer lägga ett stort fokus på hur man är mot varandra genom olika slags teman och övningar. Vi kommer att ha rörelse på schemat och ibland utnyttja tiden till gruppstärkande aktiviteter.

Mål

Att ha fortsatt bra resultat vad gäller kränkningar, mobbning, trakasserier, diskriminering och utanförskap.

Handlingsplan

Vi kommer i början av terminen under livskunskapen jobba både praktiskt och teoretiskt med planen mot kränkande behandling och diskriminering. Efter höstlovet kommer vi enbart jobba med tema mobbning och psykisk hälsa. Vi kommer arbeta både teoretiskt och praktiskt. Praktiskt genom aktiviteter som stärker gruppen och dess sammanhållning.

Vi kommer att köpa in spel och pyssel till cafét för att eleverna ska kunna umgås på ett naturligt och lättare sätt och därmed öka trivseln på rasterna.

Mål

Ett bättre språkbruk det vill säga en minskad användning av fula ord som exempelvis svordomar, könsord och diskriminerande uttryck.

Handlingsplan

Vi kommer att använda oss av PALS för att jobba med elevernas språkbruk.

Ansvarsområden

Rektor ansvarar för:

- Att styrdokument och lagar efterlevs.
- Att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering.
- Att händelser utreds samt beslutar om lämpliga åtgärder
- Att det sker kontinuerlig utvärdering och att planen mot kränkande behandling och diskriminering revideras varje år.
- Att presentera planen vid skolstart och tar upp den på elevråd.
- Att planen mot kränkande behandling och diskriminering tas upp på APT och EHT

Pedagoger ansvarar för:

- Att hålla sig ajour med innehållet i planen och arbeta därefter med eleverna.
- Att föra diskussioner och samtal med eleverna så att de blir väl insatta i planen
- Att informera planen för vårdnadshavare/god man/ kontaktpersoner på möten och utvecklingssamtal
- Att dela ut foldern till elever och vårdnadshavare.
- Att omgående (inom 24 timmar), rapportera till rektor vid misstanke om kränkning eller diskriminering.

EHT ansvarar för:

- Strukturen och utformningen av nästa års enkät.
- Att utarbeta en folder för planen mot kränkande behandling och diskriminering
- Att implementera planen och enkätsvar för pedagoger.
- Att presentera planen för eleverna vid skolstart.
- Kurator med stöd av EHT ansvarar för att det sker kontinuerlig utvärdering och att planen mot kränkande behandling och diskriminering revideras varje år.

Elever

- Skall medverka i enkäten.
- Skall följa skolans gemensamt utformade värden och normer.
- Skall påtala diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling som förekommer i verksamheten.

Uppföljning/utvärdering

- Skolans arbete mot kränkande behandling och diskriminering utvärderas årligen av eleverna på skolan via enkät.
- Planen uppdateras en gång per läsår utifrån resultatet från elever.

Utvärdering av målen ht22/vt23

Mål

Att ha fortsatt bra resultat vad gäller trygghet och trivseln på skolan.

Handlingsplan

För att eleverna ska få en trygg lärmiljö kommer vi fortsätta utveckla det fysiska hemklassrum genom att skapa en trivsamt miljö med anpassade hjälpmedel där vi möjliggör både inkludering men också avskildhet för eleverna. Vi kommer fortsätta med föregående års schemaupplägg där vi inte har några håltimmar. Vi har kunnat se att mindre håltimmar inneburit mindre häng i korridoren och att eleverna stannat kvar på skolan i högre omfattning. För att ytterligare undvika korridorshäng kommer vi satsa på trivsel genom att köpa in pyssel och spel och inreda utrymmet nedanför trappan som gynnar trivsel. Vi kommer att fortsätta ha slumpmässiga drogtester då vi har sett att detta främjar en drogfriskola och ökar tryggheten. Vi kommer satsa på att utveckla livskunskapen och fortsätta ha det på schemat 1 gång i veckan.

Utvärdering: Vi har ett bra resultat gällande detta, alla har svarat att de känner sig trygga och alla utom en har svarat att de trivs. Vi har gjort det mesta ovan, dock inte köpt in pyssel och spel och vi har inte skapat något trivselrum. Detta då vi är trångbudda och det råder delade meningar mellan Komvux och gymnasiet hur man ska nyttja lokalerna.

Mål

Att alla har någon att umgås med på skolan och bibehålla god sammanhållning.

Handlingsplan

För att förebygga exkludering och för att mer få eleverna att umgås över grupperna ska vi jobba med relationsskapande aktiviteter tidigt. Vi kommer att utnyttja tiden på livskunskapen till studiebesök, friluftsdagar, matlagning och träning. Detta främjar både glädje, trivsel och god sammanhållning.

Utvärdering: Detta har vi satsat på fullt ut. Det har uppskattats av eleverna och de säger att detta bidrar till god sammanhållning och till att man lär känna varandra på ett naturligt sätt.

Mål

Att öka kunskaper kring planen mot kränkande behandling och diskriminering och att den hålls levande under året.

Handlingsplan

Elevhälsan går vid skolstart ut och presenterar planen och kommer att poängtera att detta är ett gemensamt arbete som vi gör. Vi vill skapa en starkare koppling mellan planen mot kränkande behandling och diskriminering med livskunskapen där vi ständigt arbetar med frågor som diskriminering, normer, rasism och sexualitet. På livskunskapen kommer vi aktivt jobba med innehållet av planen och eleverna kommer att få jobba med den praktiskt som att tex göra collage som kommer hängas upp i klassrummet. Vi kommer prata om vikten att inte skoja om saker som sexuell läggning, nationalitet, religion och funktionsnedsättning m.m.

Utvärdering: Detta har genomfört, vilket har ökat medvetenheten kring vår plan.